

Dosarul nr. 3ra-920/23
2-22079631-01-3ra-06092023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. Gr. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

05 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
judecători

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Laurențiu-Constantin Daniță, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Laurențiu-Constantin Daniță împotriva Aparatului Președintelui Republicii Moldova cu privire la anularea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, împotriva deciziei din 05 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 06 iunie 2022, Laurențiu-Constantin Daniță a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Aparatului Președintelui Republicii Moldova cu privire la anularea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în temeiul art. 17 din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV din 02 iunie 2000, a depus cererea de dobândire a cetățeniei prin naturalizare (căsătorie cu cetățean al Republicii Moldova cel puțin 3 ani). Iar, la data de 19 martie 2021, a depus dosarul complet la Agenția Servicii Publice, str. Pușkin 42, conform cerințelor instituției abilitate cu primirea cererilor pentru cetățenie. La 25 martie 2022, a fost chemat și audiat de Comisia pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

A menționat că, pe parcursul audierii i s-au adresat câteva întrebări de către membrii comisiei, precum de ce ar avea necesitatea obținerii cetățeniei Republicii Moldova, ulterior invocându-se veniturile foarte modeste pe care le are.

A relatat că, drept urmare, la 20 aprilie 2022, a recepționat scrisoarea nr.2/1-06-497 din 15 aprilie 2022, care conține refuzul acordării cetățeniei Republicii Moldova în conformitate cu hotărârea Comisiei, aprobată de Președintele Republicii Moldova, în temeiul art. 20 alin (1) lit. e) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV din 02 iunie 2000.

Reclamantul a explicat că, luând în considerare dispozițiile art. 165 alin. (1) din Codul administrativ, a contestat refuzul în acordarea cetățeniei prin procedura prealabilă. La etapa procedurii prealabile, a depus documentele confirmative ale veniturilor legale, remitențe de la contul său bancar deținut în România, către soția sa Ludmila Prisacari, pe perioada aflării în Republica Moldova, anii 2016-2021, ceea ce le-a permis să dispună de un trai decent.

Laurențiu-Constantin Daniță a susținut că, economiile transferate din contul deținut în România, provin din munca prestată peste hotarele țării pe parcursul a mai multor ani, fapt menționat și la comisie, precum și în biografia sa, depusă la dosarul pentru dobândirea cetățeniei. Or, la data depunerii cererii pentru dobândirea cetățeniei, deținea în mod obișnuit pe contul personal bancar din Republica Moldova, suma de 15 191 de lei, la fel în contul bancar deținut în România suma de 3 462 de lei, bani ce se aflau real pe cont, și nicidecum depuși în mod expres pentru dosar.

A specificat că, cu toate acestea, la 18 mai 2022, din partea Aparatului Președintelui Republicii Moldova a recepționat scrisoarea nr.2/1-06-545 din 16 mai 2022, prin care cererea prealabilă a fost examinată și respinsă, fără să se țină cont de aspectul, că la baza cererii pentru dobândirea cetățeniei stă căsătoria cu un cetățean al Republicii Moldova.

În opinia reclamantului, în circumstanțele menționate, i s-a încălcat dreptul la cetățenie prevăzut de către legislația Republicii Moldova și a altor convenții internaționale, la care Republica Moldova este parte semnatară, respectiv Convenția Europeană asupra Cetățeniei, Capitolul III, art. 6 alin. (4) lit. a), care prevede că, fiecare Stat parte trebuie să faciliteze în dreptul sau intern dobândirea cetățeniei sale de către următoarele persoane: a) soții cetățenilor săi.

Totodată, întrucât i se invocă lipsa veniturilor legale, reclamantul a solicitat instanței de judecată, admiterea remitențelor drept venituri legale, cât și a retragerilor în numerar din ambele conturi bancare, venituri legale obținute prin munca de peste hotare, precum și declarația pe propria răspundere a soției însoțită de adeverința de la autoritatea de resort a veniturilor legale, care nu a fost depusă inițial la dosar din motivul informării eronate și incomplete a funcționarului responsabil de primirea documentelor al Agenției Servicii Publice, (copiile documentelor pe care le anexez la prezenta cerere), iar deoarece în răspunsul la cererea prealabilă, se invocă lipsa plasării în câmpul muncii, a notat că după înregistrarea căsătoriei cu cetățeanca Republicii Moldova, Ludmila Prisacari, apoi urmare a procedurii obținerii dreptului de ședere, a căutat un loc de muncă, însă prioritate li se dădea persoanelor care cunosc și limba rusă la un nivel avansat, condiție cerută de către angajatori. Iar odată cu începerea pandemiei a devenit și mai dificil să își găsească un loc de muncă legal.

Reclamantul a susținut că, în anul 2020, în urma unui control medical periodic, soția a fost diagnosticată cu cancer, urmând intervenția chirurgicală complicată, în urma căreia a avut și are nevoie de ajutorul său, astfel urmând a fi luat în considerare, că pe toată perioada șederii sale în mod legal și obișnuit pe teritoriul Republicii Moldova, a respectat legile și Constituția Statului, nu a avut nici o încălcare a legii penale sau de ordin contravențional.

Astfel, Laurențiu-Constantin Daniță a solicitat anularea refuzului de acordare a cetățeniei Republicii Moldova nr. 2/1-06-497 din 15 aprilie 2022, precum și a răspunsului la cererea prealabilă nr. 2/1-06-545 din 10 mai 2022, și obligarea emiterii actului administrativ individual cu privire la reexaminarea cererii de acordare a cetățeniei Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 21 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Laurențiu-Constantin Daniță.

Prin decizia din 05 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Laurențiu-Constantin Daniță împotriva hotărârii din 21 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Întru consolidarea soluției, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond privind respingerea acțiunii, nefiind stabilite careva motive privind recunoașterea ilegalității refuzului Aparatului Președintelui Republicii Moldova de acordare a cetățeniei Republicii Moldova nr. 2/1-06-497 din 15 aprilie 2022, precum și a răspunsului la cererea prealabilă nr. 2/1-06-545 din 10 mai 2022, și obligarea Aparatului Președintelui Republicii Moldova de a emite actul administrativ individual cu privire la reexaminarea cererii de acordare a cetățeniei Republicii Moldova, ce ar cădea sub incidența art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ.

Instanța ierarhic inferioară a menționat că, atât în ședința de judecată în instanța de fond, cât și în instanța de apel s-a constatat că, Laurențiu-Constantin Daniță are temei de a dobândi cetățenia Republicii Moldova, deoarece este căsătorit cu un cetățean al Republicii Moldova de cel puțin 3 ani și a avut domiciliul în mod continuu pe teritoriul Republicii Moldova în ultimii 3 ani – (art. 17 alin. (1) lit. c) din lege), însă, pe lângă temeiul prevăzut la lit. c) legea obligă solicitantul să întrunească și celelalte condiții, care sunt condiții complementare obligatorii, cum ar fi: susținerea examenului de cunoaștere a limbii române și a prevederilor Constituției Republicii Moldova și sursele legale de venit.

Totodată, instanța de apel s-a aliniat concluziei instanței de fond care a stabilit că, la materialele cauzei este anexată declarația Ludmillei Prisacari din 02 iunie 2022 precum că soțul său, Laurențiu-Constantin Daniță, se află la întreținerea acesteia. Iar deși, la dosar sunt anexate transferurile bănești expediate de Laurențiu-Constantin Daniță în beneficiul Ludmillei Prisacari prin intermediul sistemului de plăți Western Union, iar în calitate de dovadă a surselor legale de venit, ultimul a anexat certificatul eliberat de o bancă comercială din Republica Moldova precum că, deține un cont în lei moldovenești și o copie simplă de pe un document eliberat de o bancă comercială din România referitor la deținerea unui cont în lei românești, conturile curente deținute de Laurențiu-Constantin Daniță, nu constituie sursă legală de venit, prin prisma pct. 55 subpct. 8) din regulament, întrucât, aceste conturi nu generează venit.

Drept urmare, instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul apelantului/reclamant precum că, i-a fost încălcat dreptul la cetățenie, prevăzut de către legislația Republicii Moldova și a altor convenții internaționale, la care Republica Moldova este parte semnatară, respectiv Convenția Europeană asupra Cetățeniei, Capitolul III, art. 6, alin. (4), lit. a), care prevede că, fiecare stat parte trebuie să faciliteze în dreptul său intern dobândirea cetățeniei sale de către

următoarele persoane: a) soții cetățenilor săi, întrucât, în calitate de țară semnatară a Convenției europene cu privire la cetățenie (adoptată la Strasbourg, la 6 noiembrie 1997), Republica Moldova a facilitat în legislația sa internă dobândirea cetățeniei moldovenești de către soții cetățenilor săi, prin reducerea duratei de aflare în relații de căsătorie cu un cetățean al Republicii Moldova, precum și de domiciliere pe teritoriul său - 3 ani (art. 17 alin. (1) lit. c) din lege).

La 04 mai 2023, Laurențiu-Constantin Daniță a depus recurs împotriva deciziei din 05 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia și casarea deciziei instanței de apel.

În argumentarea cererii de recurs a indicat că nu este de acord cu decizia contestată, deoarece consideră că dosarul său cu toate documentele anexate și motivele expuse nu au fost examinate cu atenție de către instanțele de judecată.

A menționat că la caz, nu a fost respectată procedura legală prevăzută de Codul administrativ, întrucât nu i-a fost notificată motivarea hotărârii primei instanțe, aceasta nefiindu-i expediată nici prin intermediul poștei electronice și nici la adresa de domiciliu. Din apelurile telefonice efectuate către Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, pentru a afla despre statutul cererii sale, i s-a comunicat că dosarul său se află în prima instanță, iar ulterior în luna noiembrie 2022 a fost expediat la Curtea de Apel Chișinău.

A explicat că la 04 aprilie 2023, ora 16.33 min. a recepționat prin intermediul poștei electronice citația pentru a se prezenta la data de 05 aprilie 2023, ora 14.00 în ședința de judecată a instanței de apel, ceea ce nu corespunde procedurii legale de citare la un proces.

A mai precizat că în ambele instanțe nu s-a acordat atenție actelor anexate, lămuririlor, situației lor familiare și altor argumente, creându-i astfel impresia că cunoștință cu dosarul s-a luat în timpul procesului.

A opinat că în așa mod i s-a încălcat dreptul la cetățenie prevăzut de către legislația Republicii Moldova și a altor convenții internaționale, la care Republica Moldova este semnatară, respectiv Convenția Europeană asupra Cetățeniei, Capitolul III, art. 6 alin. (4) lit. a), care prevede că fiecare stat parte trebuie să faciliteze în dreptul său intern dobândirea cetățeniei sale de către următoarele persoane: soții cetățenilor săi.

La 20 septembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat copia cererii de recurs participanților la proces.

Prin referința depusă la 17 octombrie 2023, Aparatul Președintelui Republicii Moldova a solicitat declararea inadmisibilității recursului depus de către Laurențiu-Constantin Daniță.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de recurs constată că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public la 05 aprilie 2023, dispozitivul fiind notificat recurentului prin poșta electronică la 11 aprilie 2023 (f.d. 245, vol. II), iar decizia motivată i-a fost expediată la 09 august 2023 (f.d.119).

Astfel, recursul depus la 04 mai 2023 (f.d.115-116), este în termen.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Laurențiu-Constantin Daniță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din același cod, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestată într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o

anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Laurențiu-Constantin Daniță.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Laurențiu-Constantin Daniță, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă